

agenda weten te krijgen. Ik zie sowieso meer aandacht voor de inhoud. CINOP organiseert de Kenniskringen NT1, waarin ze de expertise van docenten op een aantal thema's bundelen. En ik zie nieuwe leesboekjes verschijnen. Wat ik nog graag gerealiseerd zou zien, zijn nieuwe toetsen. Voor instroom, voortgang en uitstroom. Die zijn er nu niet. Docenten werken met oude toetsen, maken zelf iets of gebruiken NT2-toetsen. Dat is niet echt degelijk en eenduidig. Via Stichting Expertisecentrum ETV.nl hebben we dit al aangekaart bij de partners van het landelijk Aanvalsplan Laaggeletterdheid. Er is nu nog nergens een NT1-toets te bestellen.'

Bestellen

Het Handboek NT1 kost €42,50. U kunt het boek bestellen via de websites van de drie uitvoerders van het landelijk Aanvalsplan Laaggeletterdheid:

ETV.nl	www.etv.nl
CINOP	www.cinop.nl en www.basisvaardigheden.nl
Stichting Lezen & Schrijven	www.lezenenschrijven.nl

Noten

- 1 Het Handboek NT1 is tot stand gekomen met een bijdrage van het Ministerie van OCW, vanuit het landelijk Aanvalsplan Laaggeletterdheid 'Van A tot Z betrokken 2006- 2010'.

AlfaNT2 en Inburgering

Binnen het ID College in Gouda is men een speciaal Inburgeringstraject aan het voorbereiden om ANT2-cursisten dichterbij inburgering te brengen. Hiertoe is besloten omdat meedoen in WI-trajecten gericht op laagopgeleiden (leerprofiel 1c) voor ex-analfabete tweedetaalleerders (leerprofiel 1a en 1b) vaak toch te hoog gegrepen is. Hieronder een kort verslag van Jacqueline Veth, lid van de werkgroep ANT2-Inburgering.

JACQUELINE VETH/ID COLLEGE GOUDA

Een diverse doelgroep

Mensen die in eigen land niet of nauwelijks naar school zijn geweest, worden bij het ID College in een ANT2-traject geplaatst. Ook anders-alfabeten met weinig opleiding komen in een ANT2-traject. Binnen deze trajecten wordt aan uitbreiding van woordenschat, eenvoudige zinsbouw en het leren lezen en schrijven in het Nederlands gewerkt. De

werkgroep ANT2-Inburgering onderscheidt binnen de ANT2-cursisten een aantal groepen:

- zeer snelle leerders (vaak anders-alfabeet) die wel door kunnen stromen naar een WI-traject voor laagopgeleiden, leerprofiel 1c, niveau A2 voor alle vaardigheden haalbaar;
- snelle leerders (jong volwassenen, soms anders-alfabeten), leerprofiel 1b, niveau A2 voor spreken en luisteren haalbaar en niveau A1 voor lezen en schrijven haalbaar;
- middentraject-leerders (leeftijd rond 40-45 jaar), leerprofiel 1a, niveau A2 voor spreken en luisteren en niveau A1 voor lezen en schrijven waarschijnlijk wel, maar niet altijd, haalbaar;
- langzaam tot zeer langzame leerders

(meest ouderen), leerprofiel 1a, niveau A2 voor spreken en luisteren misschien haalbaar en niveau A1 voor lezen en schrijven meestal niet haalbaar.

Haalbaarheid van het Inburgeringsexamen

Voor de snelle leiders en middentrajectleiders lijkt het zinvol om aan een speciaal op hen gericht inburgeringstraject mee te doen. Gekozen wordt voor de Portfolio-variant. De didactische achtergrond hiervan is dat cursisten verplicht worden taalcontact met Nederlanders te zoeken. De vereiste niveaus voor oudkomers zouden gehaald kunnen worden. Wij achten het niet haalbaar voor de ANT2-cursisten om aan de vereiste niveaus voor nieuwkomers als ook voor naturalisatie (alle vaardigheden op niveau A2) te voldoen. Voor de langzame en zeer langzame leiders zal een programma toegespitst moeten zijn op het behalen van de Toets Gesproken Nederlands. Is deze toets gehaald, dan kan er een haalbaarheidsonderzoek worden aangevraagd waarbij dispensatie verleend kan worden als aangetoond is dat voor schriftelijke vaardigheden niveau A2 niet haalbaar is.

Globale opbouw van het lesprogramma

Het is de bedoeling dat het lesprogramma rondom de kennis en vaardigheden wordt gebouwd die nodig zijn om de portfoliobewijzen te verzamelen. Gedurende vijf weken wordt een Cruciale Praktijksituatie uitgangspunt van de lessen. Bij elke Cruciale Praktijksituatie worden drie à vier Cruciale Handelingen (zie checklists Portfolio Burgerschap, OGO en Werk)

gekozen en uitgebreid geoefend. Vervolgens worden hier portfoliobewijzen van verzameld. De lesstof wordt met zoveel mogelijk beeld- en luistermateriaal ondersteund. Lezen en schrijven gebeurt slechts in beperkte mate. Daarnaast wordt de lesstof geoefend met lees-, schrijf- en luisteropdrachten (niveau A1), zoals die voor kunnen komen in het Elektronisch praktijkexamen. Er wordt eveneens geoefend met bij het onderwerp passende leerstof voor het examen Kennis van de Nederlandse Samenleving. Ook wordt er steeds geoefend voor de Toets Gesproken Nederlands. Elke lesperiode wordt afgesloten met een presentatie van de behaalde portfoliobewijzen in een panelgesprek, zoals dat ook op het examen plaats zou kunnen vinden. Het totale programma omvat zo'n zestig weken (ofwel anderhalf jaar) van veertien uur les en vijf uur huiswerk per week, en totaal twintig dagen stage. Instroom kan alleen als de student het Alfa-traject heeft afgerond (spreken/luisteren op weg naar A2 en lezen/schrijven op weg naar Alfa C).

Uitval

Blijkt het Inburgeringsexamen Oudkomers (spreken/luisteren A2 en lezen/schrijven A1) niet haalbaar voor een cursist uit bijvoorbeeld het midden-traject, dan heeft deze student in elk geval door het verzamelen van portfolio-bewijzen veel ervaring opgedaan met het reilen en zeilen binnen de Nederlandse samenleving. Ook kan deze cursist laten zien dat hij of zij wel degelijk heeft geprobeerd om op zo hoog mogelijk niveau Nederlands te leren.

Toets Gesproken Nederlands

Cursisten die het examen niet lijken te

kunnen halen, kunnen een Haalbaarheidsonderzoek doen bij het Instituut De Voortwijzer, ROC Amsterdam. Zij moeten echter wel de Toets Gesproken Nederlands op niveau A2 halen. Dit kan ook nog een behoorlijke klus voor hen zijn, met name voor de (zeer) langzame leiders, die meestal (zeer) veel moeite hebben met het onthouden van woorden. Een kritische kanttekening bij de TGN lijkt mij zeer op zijn plaats, want wat meet deze toets eigenlijk? Of je Nederlands kunt spreken? Kun je dat als je tegenstellingen kunt opdreunen? Of een antwoord kunt geven via herhaling van de zin? Of een zin kunt nazeggen?

Ten slotte

Met de intentie van het Inburgeringsexamen om de inburgering meer te richten op participatie in de Nederlandse samenleving, ben ik het volkomen eens. Bewijzen verzamelen is hierbij een stimulans. Echter, ten aanzien van gevraagde taalniveaus heeft men zich niet of onvoldoende gerealiseerd welke moeite het een ongeletterde of zeer laaggeletterde kost om op latere leeftijd te leren lezen en schrijven en ook nog te leren spreken in die onbekende taal. Ik ben dan ook erg blij met het leerlastonderzoek alfabetisering NT2 van Jeanne Kurvers en Willemijn Stockmann, waaraan ID College Gouda mee zal werken. Met dit onderzoek in het kader van Succesfactoren in de Inburgering, en in opdracht van het Ministerie van VROM, zal hopelijk meer duidelijkheid komen over het aantal uren les dat voor de 'gemiddelde' ANT2-cursist minimaal nodig is om niveau Alfa C (=A1) voor lezen en schrijven te halen.